



Nr 187 (768)

październik 2022 r.
Ukazuje się od 30 lipca 1883 roku

Pismo społeczne, gospodarcze i literacko-kulturalne

Promocje Polski łączą media polonijne na całym świecie

W Warszawie odbył się IX Zjazd Federacji Mediów Polskich na Wschodzie



Warszawa, dn. 14.10.2022 r.

**Szanowni Państwo,
Nauczyciele,
Wychowawcy, Osoby
zaangażowane
w szkolnictwo
polonijne na całym
świecie**

JAK CO ROKU, 14 października, obchodzimy w naszym kraju wyjątkowe święto – Dzień Edukacji Narodowej. Z tej okazji pragnę złożyć na Państwa ręce wyrazy szczególnego uznania oraz podziękowania za trud, jaki podejmują Państwo na co dzień w celu podtrzymywania w młodym pokoleniu ducha polskości, przekazywania patriotycznych wartości oraz świadomości własnych korzeni. Niniejszy dzień jest właściwą okazją do tego, by z całą mocą podkreślić, że to dzięki Państwa wysiłkowi i zaangażowaniu w nauczanie języka polskiego, polskiej kultury oraz historii, młode pokolenie Polaków na obczyźnie, ma szansę podtrzymywać więzi z krajem swoich przodków i – mimo geograficznego dystansu – czuć się Polakami.

Jako Prezes Stowarzyszenia, które od ponad trzydziestu lat współtworzy relacje Polonii z krajem, niezmiennie jestem dumny z tego, że jest mi dane współpracować z tak wspaniałymi pedagogami. Wierzę, że będzie tak nadal i że w kolejnych latach będziemy w coraz doskonalszej formie inspirować młode pokolenie Polonii do poznawania kultury i historii swoich przodków. Pokładam wielkie nadzieje w tym, że ci młodzi ludzie, gdy sami dorosną, zechcą przekazywać to kulturowe bogactwo swoim dzieciom i wnukom.

Raz jeszcze składam na Państwa ręce wyrazy uznania i wdzięczności za trud włożony w Państwa pracę oraz życze satysfakcji z jej wykonywania. A w chwilach zwątpienia, parafrazując znaną sentencję, pragnę przypomnieć, że choć trudy nauczania bywają gorzkie, owoce ich są słodkie. Oby w tym przypadku zawsze tak było.

Prezes
Stowarzyszenia „Wspólnota
Polska” Dariusz Piotr
Bonisławski

JUŻ PO RAZ dziewięć dziennikarzy polscy ze Wschodu debatowali o zagrożeniach dla rozwoju polskiej prasy za granicą. Obecnie największym zagrożeniem jest propaganda rosyjska. Aby przeciwdziałać rosyjskiej agresji informacyjnej dziennikarze debatowali nad wspólną strategią. Chodziło o rolę Polaków w pomocy Ukraincom w tym trudnym czasie wojny na Ukrainie, o naciski prasy rosyjskiej w krajach bałtyckich, wyzwania wobec polskich środków masowego przekazu na Białorusi podczas

agresji Federacji Rosyjskiej, oraz ważnym tematem było poruszenie kwestii budowania pozytywnego wizerunku Polski, która przez działania Rosji narażona jest na ataki i dezinformację w mediach zagranicznych.

Oprócz redakcji mediów z państw byłego bloku wschodniego, w obradach zjazdu wzięli udział: szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów RP **Michał DWORCZYK**, wicemarszałek Sejmu RP **Małgorzata GOSIEWSKA**, sekretarz Stanu, pełnomocnik Rządu do

spraw Polonii i Polaków za Granicą RP **Jan DZIEDZICZAK**, dyrektor TVP Polonia **Magdalena TADEUSIAK**, prezes i wiceprezes Fundacji *Wolność i Demokracja* **Lilia LUBONIEWICZ** i **Maciej DANCEWICZ**, prezes i wiceprezes Fundacji *Pomoc Polakom na Wschodzie* **Mikołaj FALKOWSKI** i **Juliusz SZYMCZAK-GAŁKOWSKI**, a także eksperci z Ośrodka Studiów Wschodnich oraz Centrum Badań nad Bezpieczeństwem Akademii Sztuki Wojennej.

(Ciąg dalszy na str.4).



Federacja Mediów Polskich na Wschodzie powstała w 2013 roku z inicjatywy dziennikarzy przy wsparciu Fundacji *Pomoc Polakom na Wschodzie* i Fundacji *Wolność i Demokracja*.

Ще один доктор *Honoris Causa* в ЧНУ

26 ВЕРЕСНЯ на урочистому засіданні Вченої ради Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича відбулося вручення диплома *Honoris Causa* високоповажному панові **Янові МАЛІЦЬКОМУ**, Директору «Студій Східної Європи» **Варшавського університету**, Постійному віце-голови «Консорціуму українських університетів та Варшавського університету».

З привітальним словом виступив ректор Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича **Роман ПЕТРИШИН**.

Цієї найвищої відзнаки нашого університету пан Ян Маліцький удостоєний за вагомий внесок у

розвиток українсько-польських відносин в освітній, науково-навчальній та гуманітарній сферах між партнерськими університетами – Варшавським і Чернівецьким, а також – за успішну освітньо-наукову, культурну та просвітницьку координацію діяльності нашого університету в рамках «Консорціуму Варшавського університету та українських університетів».

В урочистому дійстві взяли участь поважні гості. Зокрема, наживо були присутні ректори трьох українських університетів.

В онлайн-форматі приєдналися Генеральний консул Республіки Польща у Львові пані **Еліза ДЗВОНКЕВІЧ**; Генеральний



Консул Республіки Польща у Вінниці пан **Даміан ЦЯРЦІНСЬКІ** й інші шановні ректори – члени «Консорціуму українських університетів і Варшавського університету».

Із словами привітання звернулися ректор Національного університету «Острозька академія», проф. **Ігор ПАСІЧНИК**; проректор Сучавського університету «Штефан чел Марє» проф. **Штефан ПУРИЧ**; ректор Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, проф. **Ігор ЦЕПЕНДА**; ректор Тернопільського національного університету імені Володимира Гнатюка, проф. **Богдан БУЯК**; ректор Волинського національного університету імені Лесі Українки, проф. **Анатолій ЦЬОСЬ**.

Отже престижний список Почесних докторів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, який налічував 46 імен, поповнився ще одним.

(Ciąg dalszy na str.3).

Sprawcy tych zbrodni muszą być ukarani

BEZPIECZEŃSTWO w regionie państw V4 w wyniku agresji Rosji na Ukrainę oraz kryzys energetyczny to główne tematy spotkania Prezydentów Grupy Wyszehradzkiej, które z udziałem Andrzeja Dudy odbyło się w Bratysławie.

Spotkanie rozpoczęło się od ceremonii oficjalnego powitania przed Pałacem Prymasowskim w Bratysławie. Prezydenci Polski – Andrzej Duda, Słowacji – Zuzana Čaputová, Czech – Miloš Zeman oraz Węgier – Katalin Novák wzięli udział w dwóch sesjach plenarnych.

Pierwsza poświęcona była sytuacji bezpieczeństwa w regionie V4 w wyniku agresji Rosji na Ukrainę; druga – kryzysowi energetycznemu i wspólnym europejskim rozwiązaniom, w tym konieczności zielonej transformacji.

Wypowiedź Prezydenta RP Andrzeja DUDY

WIELCE SZANOWNE Panie Prezydent, Szanowny Panie Prezydencie, Szanowni Państwo!

Bardzo serdecznie dziękuję za to kolejne spotkanie naszej wspólnoty wyszehradzkiej. Bardzo dziękuję Pani Prezydent Zuzanie Čaputovej za zorganizowanie szczytu V4 tutaj, w Bratysławie.

Tradycyjnie, tak jak zawsze, bardzo się cieszę, że mogliśmy w przyjacielskim gronie porozmawiać bardzo otwarcie – podkreślałam to za Panem Prezydentem Milošem Zemanem – na te tematy, które dzisiaj rzeczywiście w naszej przestrzeni europejskiej, bezpośrednio nas interesującej, są najważniejsze. Choć tak się składa, że dzisiaj de facto są najważniejszymi tematami także dla świata.

Bardzo dziękuję Pani Prezydent, bardzo dziękuję Państwu Prezydentom za tę bardzo, bardzo, bardzo interesującą wymianę zdań. Ale przede wszystkim dziękuję za bardzo miłą, przyjacielską, a zarazem merytoryczną atmosferę, która temu spotkaniu towarzyszyła.

Chciałem bardzo serdecznie też podziękować Panu Prezydentowi Milošowi Zemanowi. Jest to rzeczywiście w ramach wspólnoty wyszehradzkiej ostatni szczyt, w którym bierze udział przed zakończeniem swojej drugiej kadencji prezydenckiej, przed zakończeniem swojej prezydentury.

Panie Prezydencie, jestem bardzo wdzięczny za wszystkie nasze spotkania, za wszystkie rozmowy z Panem Prezydentem – zawsze niezwykle dla mnie cenne – za możliwość czerpania z Pańskiego wielodziesięcioletniego, ogromnego doświadczenia, jak również za możliwość obcowania z niezwykle inteligentnym, błyskotliwym człowiekiem, znakomitym politykiem, co zawsze było dla mnie wielką przyjemnością – nie tylko sąsiedzką, ale po prostu międzyludzką. Jeszcze raz bardzo, bardzo dziękuję.

Proszę Państwa, bardzo serdecznie powitaliśmy też dzisiaj w naszym gronie Panią Prezydent Katalin Novák, było to jej pierwsze spotkanie Grupy Wyszehradzkiej. Z rozrzwinięciem wspominaliśmy – wydawałoby się, że nie wiadomo kiedy to było – że przecież zaledwie kilka miesięcy temu, niecały rok temu, był z nami jeszcze Pan Prezydent János Áder. Dzisiaj spotykamy się z nową Panią Prezydent Węgier.

Cieszę się, że młoda generacja węgierskiej polityki zaczyna współdziałać w ramach Grupy Wyszehradzkiej. Bardzo mnie to cieszy. I wierzę w to głęboko, że



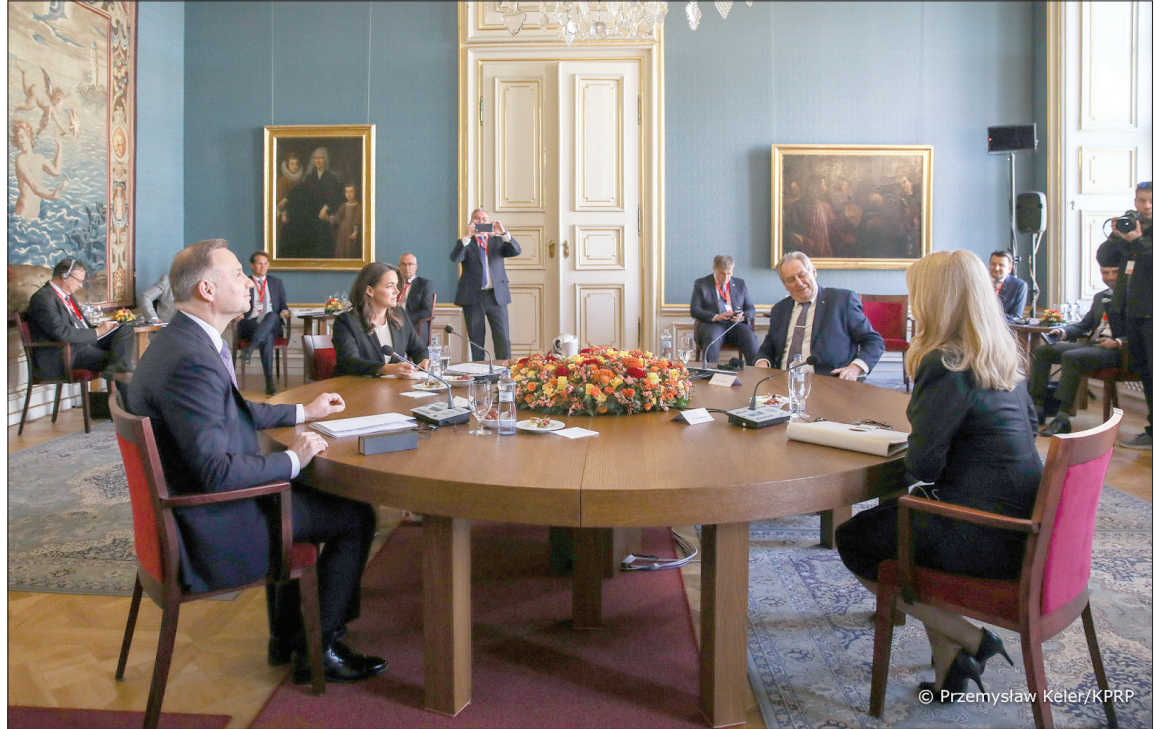
będzie mi dane jeszcze przez te niecałe trzy lata, współpracując tutaj z Panią Prezydent i całą naszą wyszehradzką czwórką, osiągnąć wiele pożytku dla naszej części Europy.

Proszę Państwa, rzeczywiście rozmawialiśmy dzisiaj o tych najważniejszych kwestiach. Przede wszystkim: rosyjska napaść na Ukrainę, wszystko to, co dzieje się od lutego tego roku. To ogromne zagrożenie, które powstało, zmaterializowało się w postaci fali milionów uchodźców z Ukrainy, którzy w największym stopniu przybyli do mojego kraju, do Polski. Ponad 6 mln uchodźców z Ukrainy przekroczyło naszą granicę. Szacujemy, że ok. 2 mln cały czas jest w naszym kraju.

Przyjmujemy naszych sąsiadów z Ukrainy. Doskonale rozumiemy sytuację, w jakiej się znaleźli. Wielokrotnie podkreślałem, że jestem za to wdzięczny moim rodakom – że dzielą się przystojowym chlebem z tymi, którzy są w potrzebie. Z dumą mówię wszędzie, że nie musieliśmy budować żadnego obozu dla uchodźców, bo ci, którzy przybywają z Ukrainy, są przyjmowani po prostu w polskich domach.

A to się dzieje nie tylko w Polsce, lecz we wszystkich naszych krajach wyszehradzkich. Jest to dzisiaj nasza rzeczywistość wynikająca także z naszych doświadczeń – co to znaczy rosyjska okupacja, co to znaczy rosyjska agresja, co to znaczy obawa przed rosyjskim terrorem. Znamy to wszyscy w naszych krajach, wyszliśmy zza żelaznej kurtyny, udało nam się odrzucić kiedyś komunizm, chcemy być dzisiaj polityczną częścią Zachodu, jesteśmy nią i nie mamy zamiaru dopuścić do tego, by rosyjska dominacja ponownie rozprzestrzeniła się w naszej części Europy.

Tym bardziej dziękuję Państwu



dyskutowaliśmy. Strasznie bronią nuklearną, potencjalne zagrożenie wynikające z ataków na elektrownie nuklearne, które są na Ukrainie, to dzisiaj rzeczywistość tych niebezpieczeństw, z którymi się zmagamy. Ale wspólna postawa tutaj świata zachodniego, nasza wspólna postawa ma fundamentalne znaczenie. Ci, którzy dzisiaj w Rosji podejmują decyzje, muszą mieć świadomość, że jeżeli czegoś takiego dokonają, są absolutnie wykluczeni.

To nie tylko kwestia kary. To po prostu kwestia ich absolutnego wykluczenia z jakichkolwiek elementów wspólnoty międzynarodowej. Znajdą się poza wszelkim marginesem, jeżeli doprowadzą do wywołania katastrofy nuklearnej i de facto III wojny światowej. Głęboko w to wierzę, że będąc razem i solidarnie działając jako wspólnota międzynarodowa, zatrzymamy ich. Tym bardziej dziękuję za to wspólne oświadczenie i za jednoznaczny postawę naszej wspólnoty, którą w tej sprawie przyjęliśmy.

Polska pomagała Ukrainie i Ukraincom. Polska pomaga Ukrainie i Ukraincom. Polska będzie pomagała Ukrainie i Ukraincom. Aż do zwycięstwa. Bo taka jest konieczność zachowania bezpieczeństwa naszego i naszej części Europy. My, Polacy, nie mamy co do tego żadnych wątpliwości.

Ale rozmawialiśmy dzisiaj także o bezpieczeństwie energetycznym. To był drugi, bardzo ważny temat naszej sesji. Dyskutowaliśmy o wszystkich połączeniach, które mamy, o interkonektorach gazowych, które udało nam się w ostatnim czasie wybudować. Ja przede wszystkim relacjonowałem sytuację – oczywiście – w moim kraju, w Polsce. Mówiłem o interkonektorze gazowym, który niedawno oddaliśmy do użytku pomiędzy Polską a Litwą.

Ale także – za co jeszcze raz dziękuję naszej dzisiejszej gospodarz, Pani Prezydent Zuzanie Čaputovej – za interkonektor pomiędzy Polską a Słowacją, który działa w obie strony, możemy się nawzajem wspierać. Ale przede wszystkim także możemy przez Polskę wspierać dzisiaj Słowację, a w efekcie – poprzez Słowację – także Ukrainę, jeżeli chodzi o gaz, co ma ogromne znaczenie.

Mówiłem, że uważam, że jest konieczność, żebyśmy to budowali nie tylko tutaj, w naszym obszarze wspólnoty wyszehradzkiej, ale szerzej – także w obszarze Trójmorza. Współpraca budująca bezpieczeństwo energetyczne ma fundamentalne znaczenie.

Mówiłem również o gazociągu z szelfu norweskiego i o Baltic Pipe, który udało nam się w ostatnim czasie zakończyć, otworzyć w Polsce, którym do Polski – i w efekcie do naszej części Europy – będzie dostarczany gaz z szelfu norweskiego. Wierzę, że nie tylko pomoże to w pełnej dywersyfikacji dostaw – a w związku z tym umożliwi rezygnację z dostaw z kierunku rosyjskiego – ale przede wszystkim zapewni bezpieczeństwo naszej części Europy. Będziemy nadal to realizować. Jest to stała polityka, którą przyjęliśmy w Polsce. I także w innych obszarach energetyki będziemy do tego dążyli.

Oczywiście problemów jest co niemiara. Światowy wzrost cen energii prowadzi także do wzrostu inflacji, jest jednym z najważniejszych czynników stymulujących inflację w naszych krajach – także o tym rozmawialiśmy. W efekcie prowadzi do szeroko pojętego kryzysu. Ale wierzę w to głęboko, że współdziałając tutaj i będąc sobie nawzajem pomocni, przetrwamy to.

Tym bardziej ważne jest to nasze dzisiejsze spotkanie – że jesteśmy tu razem, że dyskutowaliśmy, że omówiliśmy wszystkie tematy: i te łatwiejsze, i te trudniejsze, i te, w których czasem mamy także rozbieżność zdań. Ale w fundamentalnych sprawach, w kwestiach bezpieczeństwa – zarówno militarnego, jak i energetycznego – mówimy dzisiaj jednym głosem: i jako wspólnota wyszehradzka, i jako część szerszej wspólnoty tutaj, Europy Centralnej, Bukaresztańskiej Dziewiątki, Trójmorza.

To jest element bardzo ważny. Wierzę, że dzięki temu jesteśmy w stanie przetrwać najtrudniejsze próby; że dzięki temu także zdajemy egzamin z naszej odpowiedzialności za prowadzenie spraw publicznych w naszych krajach i – szerzej – w naszej wspólnotcie.

Jeszcze raz Państwu Prezydentom, Pani Prezydent bardzo, bardzo serdecznie dziękuję.

Jak zapowiadał przed wylotem Szef Biura Polityki Międzynarodowej Jakub Kumoch, jednym z tematów spotkania V4 będą także rosyjskie ataki na cele cywilne na Ukrainie. – Po raz pierwszy Rosja przyznała się do terroryzmu państwowego, przyznała się też do zbrodni – bombardowanie miejsc cywilnych jest zbrodnią, jeśli uderza się w miejsca, w których żyją ludzie, i robi to państwo, to w tym momencie władze tego państwa zapisują się w kolejce do międzynarodowego trybunału – mówił.

(PAP).

Ще один доктор *Honoris Causa* в ЧНУ

Przemówienie profesora Jana MALICKIEGO

SZANOWNY PANIE REKTORZE, DOSTOJNI CZŁONKOWIE SENATU NARODOWEGO UNIwersYTETU IM. FEDKOWYCZA W CZERNIOWCACH, WSZYSCY SZANOWNI GOŚCIE TEJ PIĘKNEJ UROCZYSTOŚCI!

Wiem, że tytuł, który dzisiaj otrzymuję "Poczesnyj Doktor", ma swoją tradycyjną europejską nazwę – "Doctor Honoris Causa".



A w tradycji europejskiej od wieków, od początków europejskich uniwersytetów, czyli od średniowiecza, jest tradycja, że w takich wypadkach wykład wygłasza się po łacinie.

Wyjaśniwszy kwestie łaciny chciałbym skupić się teraz na treści słów, którymi mój wykład rozpocząłem. Jest to fragment traktatu Cyncerona "De oratore" (czyli "o mówcy"). W tłumaczeniu na ukraiński, choć pewnie część osób całość tej cytaty zna, brzmi następująco:

Historia est testis temporum – historia jest świadkiem czasów

Lux veritatis – jest światłem prawdy

Teraz te słynne słowa:

magistra vitae – jest nauczycielką życia

Vita memoriae – jest życiem pamięci

Nuntia vetustatis – jest postanniczką

Zdecydowałem się rozpocząć tym fragmentem wielkiego Marka Tulliusza Cyncerona nie tylko dlatego, że jest to sformułowanie sławne i mimo tego, że jak wszyscy wiemy, wcale nie jest tak, że historia jest nauczycielką życia. Bo gdyby tak było w minionych wiekach, jak również w czasach, które dobrze pamiętamy, wtedy państwa, narody i pojedyncze ludzie nie robiliby aż tyle błędów, skoro o poprzednich błędach i konsekwencjach można przeczytać na kartach historii. Zatem przyczyna sięgnięcia po tę cytate o historii była inna.

Chodzi mi o to, że w moim przekonaniu, znowu przyszło nam żyć w czasie historycznym. Nam w regionie, nam w Polsce, ale przede wszystkim Wam, obywatelom Ukrainy. Jestem bowiem przekonany, że tocząc się niewiele 500 km od tego pałacu działania zbrojne w okolicach Chersonia na południu, czy ponad 800 km na wschodzie decydują o historii nie tylko Was, nie tylko Ukrainy, ale całego regionu. Pozwolę sobie jeszcze na sam koniec mojego wystąpienia wrócić do tej paraleli historycznej.

Powiedziałem o tym, że chyba tak naprawdę historia magistra vitae non est, ponieważ także i my, Polacy i Ukraińcy, możemy powiedzieć, że gdyby historia uczyła, to między Polakami a Ukraińcami nie byłoby tyle kart niedobrych, a nawet tragicznych, które tylko przynosiły szkody obu narodom, a zawsze korzystali na nich sąsiedzi ze wschodu. Ale znowu powtórzę – żyjemy w czasie historycznym, być może to już jest przeszłość.

Skala obecnej współpracy między Polską a Ukrainą, współpracy obu państw i obu narodów, skala pomocy, jakiej Polska udziela Ukrainie, jako walczącemu państwu, oraz pomocy jakiej Polacy udzielają Ukraińcom przebywającym w Polsce, nawet mnie jako historykowi, daje nadzieję na dobrą przyszłość. Wasz prezydent powiedział "nie ma między nami granic ani barier. Między narodami ukraińskim i polskim już dawno ich nie ma" (w Kijowie, w czasie wizyty prezydenta Dudy – 22 maja 2022 r.). I rzeczywiście, kiedy się rozmawia z ludźmi, czy to z Ukraińcami na Ukrainie, czy to z obywatelami Ukrainy, będącymi w Polsce – rzeczywiście nie ma między nami granic. Może zatem z tej strasznej wojny, z tych ofiar i strat wyjdzie wielkie dobro. Myślę o pojednaniu obu narodów na zawsze. A jeśli idzie o Ukrainę jako państwo, jako naród, jako społeczeństwo, także uważam, że ta straszna ofiara może przynieść coś niezwykle ważnego – że dopiero teraz zbuduje się i ostatecznie się wykrystalizuje nowy ukraiński naród polityczny, że powstanie nowe ukraińskie państwo, oraz że dla tego nowego państwa i nowego politycznego narodu, tzw. mitem założycielskim będzie ta ofiara krwi żołnierskiej przelanej w obronie niepodległości ojczyzny przed rosyjską agresją.

Chciałbym teraz na chwilę odejść od spraw wielkiej polityki i wielkiej historii do naszych spraw akademickich. Przyjechałem bowiem z uniwersytetu i jestem na uniwersytecie. Władze tegoż uniwersytetu zechciały wspomnieć o moich zasługach w budowaniu współpracy polsko-ukraińskiej na obszarze edukacji, nauki i kultury. Rzeczywiście ja sam od lat tym się zajmuję, i tym zajmuję się Studium Europy Wschodniej. To należy bardzo podkreślić – Studium zostało formalnie założone decyzją Senatu UW 5 grudnia 1990 roku, co oznacza, że w grudniu 2020 mieliśmy jubileusz 30-lecia. Niestety nie mogliśmy go odbyć z powodu pandemii. Teraz z kolei przyszła wojna moskiewsko-ukraińska, więc także trzeba uroczystości odłożyć ponieważ ten jubileusz Studium bez gości i przyjaźni z Ukrainy naprawdę nie miałby sensu. Ta na początku malutka jednostka założona w 1990 r. ma dziś ponad 80 pracowników, w tym prawie 60 wykładowców i pracowników naukowych.

Wśród nich jest także grupa przyjętych w tym roku, są to ukraińscy badacze-uchodźcy, którzy po 24 lutego trafili do Polski. Studium wyciągnęło do nich pomocną dłoń, to ani nie są wielkie etaty, ani wielkie dochody, ale uznałem, że dla kogoś, kto np. musiał uciekać z Hostomli, ważniejsze jest zachowanie statusu i obecności w środowisku akademickim niż wysokość dochodu. Tak powstało Centrum Studiów nad Ukrainą. Nazwę dałem zupełnie świadomie, czyli nie nazywa się Centrum Studiów Ukraińskich, ale właśnie Centrum Studiów nad Ukrainą, nad Ukrainą ponieważ ta wojna pokazuje, że Ukraina stała się zagadnieniem geopolitycznym niezwyklej wagi. Koordynatorem Centrum i całych badań Ukraińskich w SEW jest prof. Henryk Litwin, na pewno części Państwa znany albo jako badacz dziejów dawnej Rzeczypospolitej, albo jako były ambasador polski w Kijowie.

Wymieniłem tu jedynie Centrum Studiów nad Ukrainą, ale przez minione 30 lat prowadziliśmy bardzo dużo różnych projektów, dot. Ukrainy, w których zaangażowani byli zarówno studenci studiów wschodnich jak i nasi wykładowcy. Jest tu ze mną na sali płk Tadeusz Krząstek, wykładowca Studium, na którego ręce składam niniejszym podziękowanie dla wszystkich wykładowców Studium za wieloletnie działania na obszarze współpracy polsko-ukraińskiej. Panie Profesorze, proszę o pokazanie się naszym znakomitym gospodarzom, Radzie Naukowej Uniwersytetu, jako przedstawiciel kadry wykładowej Studium Europy Wschodniej.

Jest jeszcze jeden duży obszar współpracy, którym jestem od lat zaangażowany, a nawet jestem autorem samej idei. Jest to "Konsorcjum Ukraińskich Uniwersytetów i Uniwersytetu Warszawskiego". W tej chwili jest już nas razem kilkanaście uniwersytetów, ponieważ po agresji moskiewskiej w trybie nagłym i wojennym zostały przyjęte kolejne uniwersytety, znajdujące się na terenach objętych wojną, a często ewakuowane na obszar bezpieczniejszy. W ten sposób do lwano-Frankiwska trafił "Uniwersytet Chersoński w exilu". I to jest dla mnie okazja, aby obecnym tu rektorom Uniwersytetu im. Stefanyka, Wołyńskiego Uniwersytetu, Tarnopolskiego Uniwersytetu podziękować za obecność na tej uroczystości.

Celem Konsorcjum było od samego początku tworzenie ram do szerszej współpracy między Uniwersytetem Warszawskim a Uniwersytetami ukraińskimi. W imieniu UW organizatorem Konsorcjum jest SEW, a personalnie ja sam, który od lat pełnię funkcję postijnoho wiceholowy Konsorcjum.

A głową Konsorcjum jest każdorazowy rektor Uniwersytetu, w którym odbyło się posiedzenie rektorów Konsorcjum. I jest nim aż do następnego posiedzenia. Podkreślam te spotkania rektorów, ponieważ z tym wiąże moje przekonanie, że można podpisywać dziesiątki dokumentów, listów intencyjnych, aneksów, umów itd. itd., a one i tak nie będą działać, jeśli nie będzie to połączone z zaangażowaniem ludzi. To człowiek jest najważniejszy, a nie papier! Człowiek, jego zaangażowanie i jego serce do sprawy. Dlatego zawsze tak wysoko podkreślałem konieczność regularnych, osobistych spotkań rektorów Konsorcjum. Jak pamiętamy, takie posiedzenie Konsorcjum miało miejsce również na Uniwersytecie Czerniowieckim a potem Czerniowiec przewodniczyły temu Konsorcjum.

Podkreślając sprawę konieczności kontaktów osobistych, chciałbym nawiązać do jeszcze jednej sprawy. Jest to kwestia nauczania on-line. Zmusił nas do tego Covid. Wielki rozwój techniki audiowizualnej to umożliwił. Ale niestety zaczęło się to niekiedy przeradzać w przekonanie, że to jest lepsza droga. Koledzy, błagam nie wiercie w to! Nic nie zastąpi kontaktu osobistego między wykładowcą a studentem, między promotorem a dyplomantami. I tak nauka wygląda od początku uniwersytetów od średniowiecza, nie wierzymy, że szkło ekranu komputera może zastąpić krytyczne albo pochwalne uwagi profesora do studenta i dyplomanta. Nie wierzymy, że szkło komputera zastąpi szansę dyskusji, pytań i odpowiedzi po dobrym wykładzie. Nie wiercie w to!

I wreszcie jest jeszcze trzecia sprawa. Chodzi o kwestię społeczną, mianowicie o kontakty między studentami. Ponieważ wszyscy na sali są wieku powyżej studenckiego, więc niechaj sobie przypomną swoje własne życie i swoje studia. Jestem pewien, że się zgodzicie ze mną, że najważniejsze, najbardziej trwałe znajomości, przyjaźnie a nawet miłości są z czasów studiów.

Obiecałem, że połączę historię z współczesnością. 102 lata temu toczyła się wielka bitwa nad Wisłą. I ja jestem przekonany, że dzisiaj po 102 latach znowu toczy się wielka bitwa, decydująca o naszych dziejach. Tylko dzisiaj toczy się nie nad Wisłą, a gdzieś nad Siewierskim Dońcem. I gdzieś tam daleko, jak obliczyliśmy 888 km od tego pałacu, jest jakiś ukraiński Radzymin, może to jest ten stale wymieniany Bachmut? A może inne miasto, którego nazwy Polacy dotąd nawet nie słyszeli. I jeśli gdzieś tam nad tym Siewierskim Dońcem, nad Oskolem, czy nad Ajdarem, czy wręcz nad tą Bachmutką ten jakiś ukraiński Radzymin się utrzyma, wtedy Europa i Polacy mają dwa pokolenia bezpiecznego rozwoju. Ale jeśli ten ukraiński Radzymin padnie, wtedy ta moskiewska nawała, ta moskiewska orda jak się teraz mówi, trafi nie tylko do Czerniowiec, ale uderzy i na Polskę. Tu nie mam żadnej wątpliwości.

To dlatego, wracając do początku mojego wystąpienia jestem przekonany, że przyszło nam żyć w czasie historycznym.

Szanowny Panie Rektorze, Dostojna Wczena Rado Uniwersytetu im Fedkowycza, Wszyscy szanowni uczestnicy tej uroczystości,

Chciałbym raz jeszcze serdecznie podziękować za przyznanie mi tytułu Poczesnoho Doktora waszego sławnego Uniwersytetu. Jest to dla mnie wielki zaszczyt i honor. Jak rozumiem staję się od dziś członkiem akademickiej społeczności Waszego Uniwersytetu. Także i to jest dla mnie zaszczytne i rozumiem, że od dziś mam prawo tym się szcycić!



JAN MALICKI dr h.c. mult., prof. hon.

Jan Malicki (ur. 24 czerwca 1958 w Dębach Szlacheckich) – polski historyk, w okresie PRL-u działacz opozycyjny i publicysta wydawnictw podziemnych, współorganizator i od 1990 dyrektor Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego.

W 1983 ukończył studia na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego, studiował również historię sztuki i filologię klasyczną. W latach 1983–1986 był doktorantem w Instytucie Historycznym UW.

Równoległe z działalnością naukową prowadził działalność opozycyjną. Od 1978 był kolporterem niezależnych pism, m.in. „Głosu”, „Biuletynu Informacyjnego KOR”, „Płacówki”. W 1981 był współzałożycielem, a następnie jednym z redaktorów niezależnego czasopisma „Obóz”: w latach 1981–1983 sekretarzem redakcji, a w latach 1983–1985 redaktorem naczelnym. W latach 1983–1985 organizator i kierownik podziemnego Instytutu Europy Wschodniej oraz współpracownik organizacji „Niepodległość”.

W maju 1985 został aresztowany, a w listopadzie skazany na 1,5 roku więzienia w zawieszeniu na 4 lata i grzywnę.

W 1989 powrócił do pracy publicystycznej i naukowej. Wszedł ponownie w skład redakcji „Obozu”, uczestniczył w licznych krajowych i zagranicznych konferencjach naukowych, poświęconych historii i współczesności Europy Wschodniej, Europy Środkowej, Rosji i Kaukazu (po 1989). Główny nurt zainteresowań naukowych: historia badań sowietologicznych i wschodnich, procesy przemian w Europie Wschodniej, ich tło, korzenie i uwarunkowania; problemy narodowościowe regionu. W 1990 brał udział w zakładaniu Studium Europy Wschodniej w ramach Instytutu Orientalistycznego Uniwersytetu Warszawskiego. Obecnie jest dyrektorem SEW. Pełni również funkcje redaktora naczelnego kwartalnika Przegląd Wschodni, koordynatora rządowych programów stypendialnych dla Wschodu. Od 2016 roku jest dyrektorem Programu Stypendialnego Rządu RP im. Konstantego Kalinowskiego. Stały wiceprzewodniczący „Konsorcjum Uniwersytetów Ukraińskich i Uniwersytetu Warszawskiego”, przewodniczący polskiej części „Polsko-Ukraińskiego Forum Partnerstwa” przy MSZ RP

NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

Honory i godności akademickie:

Nagroda im. Adolfa Bocheńskiego (1993); Nagroda Instytutu Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku – Nagroda im. Jerzego Łojka (1999); Medal im. Ivane Javachiszwili Uniwersytetu Państwowego w Tbilisi (2003); Nagroda im. Rasulzade, Baku (2006); Medal Uniwersytetu w Kamieńcu Podolskim (2007); Doktor honoris causa Uniwersytetu im. Grzegorza Peradze w Tbilisi (2009); Złota Odznaka Wschodnioeuropejskiego Państwowego Uniwersytetu w Łucku (2013); Doktor honoris causa Narodowego Uniwersytetu – Akademia Ostrogska w Ostrogu (2013); Doktor honoris causa Narodowego Uniwersytetu Przykarpacciego w Iwano-Frankiwsku (2013); Profesor honorowy Narodowego Uniwersytetu – Akademia Kijowsko-Mohylańska (2014); Złoty Medal na Wstędze Uniwersytetu św. Klemensa Ochrydzkiego w Sofii (2016); Medal śs. Cyryla i Metodego, UMCS, Lublin (2017); Nagroda Karpackiej Europy Wspólnych Wartości (2018); Doktor honoris causa Narodowego Uniwersytetu im. Jurija Fedkowicza w Czerniowcach (2022).

Ordery, medale, odznaczenia państwowe (wybór):

Krzyż Rycerski Orderu Zasługi Litwy (2006); Medal Uznania Ministra Kultury Bułgarii (2008); Krzyż Rycerski Orderu Zasługi Węgier (2009); Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski (2009); Order Honoru Gruzji (2011); Odznaka honorowa MSZ RP „Bene Merito” (2011); Dyplom Ministerstwa Spraw Zagranicznych Ukrainy i Ambasady Ukrainy w RP „Za wybitny wkład w rozwój ukraińsko-polskiego partnerstwa strategicznego” (2013); Odznaka Państwowej Służby Sytuacji Nadzwyczajnych Ukrainy, obwód Iwano-Frankiowski, (2013); Medal honorowy „Za zasługi dla Prikarpatii” Obwodu Iwanofrankiwskiego (2013); Nagroda „Rzeczypospolitej” im. Jerzego Giedroycia, pod patronatem Prezydenta RP (2013); Medal 25-lecia Niepodległości Ukrainy (2016); Nagroda Public Diplomacy Star w ramach Nagrody „Gwiazda Umiejętności Nadzwyczajnych 2021” (2021); Nagroda Objoja Narodów przyznawana przez Zgromadzenie Parlamentarne Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej i Sejmu Republiki Litewskiej (2021).

Promocje Polski łączą media polonijne na całym świecie

(Ciąg ze str.1)

OBCENOC DZIECI na sali była niezwykła. Przecież większość ukraińskich dziennikarzy polskich gazet stała się przymusowymi emigrantami, którzy będąc w Polsce nadal wydają online swoje gazety na Ukrainie. Dlatego przybyli na zjazd ze swoimi dziećmi. Obraz był wzruszający, gdy dziennikarka Tetiana Pietrowska z żytomierskiej gazety „Tęcza” z dwumiesięczną córeczką w „kenguru” nagrała przebieg spotkania na wideo i zdjęciach. Wyjechała z Żytomierza 4 marca po tym, jak rasytowska rakietą zniszczyła szkołę w pobliżu jej domu. Ciężarna Tatiana uciekła do Warszawy z trójką dzieci i urodziła swoje czwarte dziecko właśnie tutaj, w stolicy Polski.

A obok mnie siedziła rodzina dziennikarzy Pisanika z nastoletnim synem. Są członkami Towarzystwa Kultury Polskiej w Grodnie. Andrzej – redaktor naczelny portalu Znadniemna.pl. A jego żona Innes i jej koleżanka Irena Balius tworzą teraz w Sopocie internetowy Magazyn Polski na Kresach. Przecież białorusko-polscy dziennikarze – ci, którym udało się uniknąć więzienia – ukrywają się w Polsce przed represjami Łukaszenki, a na Białorusi nie ukazują się obecnie ani jednej polskiej gazety. Miłą niespodzianką podczas kongresu była informacja, że 60-letni białoruski dziennikarz Aleś BIALACKI otrzymał Pokojową Nagrodę Nobla za aktywną działalność społeczną i praw człowieka. Jest założycielem białoruskiego centrum praw człowieka „Wiosna”, wieloletnim więźniem politycznym reżimu Łukaszenki, był ścigany ponad 20 razy.

– Spotkanie mediów jest ważne co roku, ale ważne szczególnie teraz, kiedy na Ukrainie toczy się wojna i



SEKRETARZ STANU, PEŁNOMOCNIK RZĄDU DO SPRAW POLONII I POLAKÓW ZA GRANICĄ JAN DZIEDZICZAK.



WICEMARSZAŁEK SEJMU RP MAŁGORZATA MARIA GOSIEWSKA.



PREZES FUNDACJI POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE MIKOŁAJ FALKOWSKI I WICEPREZES FUNDACJI WOLNOŚĆ I DEMOKRACJA MACIEJ DANCEWICZ



PREZES FUNDACJI WOLNOŚĆ I DEMOKRACJA LILIA LUBONIEWICZ



DYREKTOR TVP POLONIA MAGDALENA TADEUSIAK-MIKOŁAJCZAK

dokonywane są potworne zbrodnie wojenne, kiedy na Białorusi w zasadzie nie ma już dziennikarstwa, a sytuację tam można porównać do okresu stanu wojennego w Polsce, kiedy na Litwie, z którą jesteśmy bardzo blisko w różnych kwestiach międzynarodowych, będziemy mieć wkrótce wybory samorządowe i wewnętrznie rosnące napięcie, na które musimy wiedzieć jak reagować – powiedziała podczas otwarcia zjazdu Małgorzata GOSIEWSKA, wicemarszałek Sejmu RP w sali konferencyjnej na Stadionie Narodowym w Warszawie.

– Chcemy wolnej i niepodległej Ukrainy – powiedział Marcin ZARZECKI, szef Polskiej Fundacji Narodowej. – I tu ważna stała się rola naszych mediów. O ile wcześniej głównymi tematami publikacji była edukacja tożsamościowa, szkolnictwo, historia i kultura Polaków w ich krajach zamieszkania, to dziś na pierwszych stronach dominuje pomoc Polakom w Ukrainie, problemy zmuszonych imigrantów. Polska przez



REDAKTOR NACZELNY „SŁOWA POLSKIEGO” JERZY WÓJCICKI



REDAKTOR NACZELNY „KURIERA GALICYJSKIEGO” EUGENIUSZ SAŁO



REDAKTOR NACZELNA „GAZETY POLSKIEJ BUKOWINY” ANTONINA TARASOWA

ponad sześć miesięcy wojny przyjęła 6 milionów przymusowych migrantów z Ukrainy. Żaden kraj nie przyjął więcej uchodźców od II wojny światowej. A 85 proc. tych osób mieszka w prywatnych mieszkaniach Polaków. Jednak wielu naszych zachodnich partnerów woli zająć pierwsze miejsce w kwestii wsparcia Ukrainy. Dlatego chodzi przede wszystkim o prawdziwość informacji. Zaprosiliśmy do Polski dziennikarzy z Wielkiej Brytanii, Francji i Belgii, aby sami mogli przekonać się, jak wygląda dzisiejsza pomoc dla Ukrainy. Na przykład od początku wojny w Ukrainie tylko nasza Fundacja Narodowa wysłała swoim sąsiadom ponad 200 ton różnego rodzaju pomocy humanitarnej. Ale nie to jest najważniejsze w naszej pracy. Opiekujemy się dziećmi ukraińskimi, które przez okoliczności trafiły do polskich szpitali, przyjmujemy ciężko rannych.

– Ważne jest abyśmy za pośrednictwem mediów polskich przekazywali prawdę o wydarzeniach, jakie się dzieją na wschodzie, prawdę o tym jak wobec tych wydarzeń zachowuje się Polska. Choćby skalę pomocy Polaków

dla udręczonych wojną Ukraińców czy też walczących o swoją wolność Białorusinów – podkreślił minister Jan DZIEDZICZAK, pełnomocnik Rządu do spraw Polonii i Polaków za Granicą RP.

– Wiemy, że poza wojną faktyczną, która toczy się na terenach Ukrainy, mamy do czynienia z wojną informacyjną. Wiemy jak bardzo agresywne i skuteczne są media rosyjskojęzyczne. W związku z tym powinniśmy się im przeciwstawić dając jako odpór ofertę medialną nie tylko w językach narodowych czyli po ukraińsku, białorusku czy w innych językach tych krajów, gdzie propaganda rosyjska jest szczególnie obecna, ale również w językach mniejszości czyli w języku polskim również. I tutaj polskie media mają przed sobą wielkie zadanie, odgrywają bardzo ważną rolę. Możemy państwu, jako rząd polski, tylko podziękować za to, co robicie i zadeklarować, że będziemy was wspierać we wszystkich waszych potrzebach – zaznaczył Michał DWORCZYK, szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów RP.

– Media borykają się z poczuciem niepewności i niebezpieczeństwa, bo trwa wojna. Rosyjski agresor wciąż kontynuuje ataki przy użyciu wszystkich możliwych środków, oprócz na razie broni jądrowej. Niezależnie od tego czy mówimy o Polakach, Ukraińcach czy innych narodowościach, to każdy zmagają się z różnymi problemami związanymi z wojną – powiedział Jerzy WÓJCICKI, redaktor naczelny „Słowa Polskiego” w Winnicy.

Jednym słowem, rozmowa o dezinformacji, czyli o walce z nią, była na zjeździe dość fundamentalna. Mocno wypowiedziała się o tym dyrektor państwowej telewizji TVP Polonia, pani Magdalena TADEUSIAK, która namawiała dziennikarzy do sprawdzania informacji i sprawdzania ich ponownie, nie ufając współczesnym blogerom i „ekspertom na kanapie”...

Dziennikarze omawiali warunki i problemy swojej pracy w różnych krajach. Wszyscy oni poinformowali delegatów zjazdu o tym, jak w ich publikacjach ujęto wojnę rosyjsko-

relacjonując wydarzenia naszej tragicznej teraźniejszości.

W obliczu rosyjskiej agresji i wojny na Ukrainie przedstawiciele polskich redakcji z Ukrainy, Białorusi, Mołdawii, Litwy, Łotwy, Czech, Słowacji, Węgier i Kazachstanu debatowali o zagrożeniach i nowych wyzwaniach. Aby przeciwdziałać rosyjskiej dezinformacji, omówiono wspólną strategię działania. W ramach zjazdu przedstawiciele polskich redakcji ze wschodu wzięli udział w warsztatach dziennikarskich oraz udali się z wizytą studyjną do grupy medialnej Polska Press.



PUBLICYSTA „KURIERA WILEŃSKIEGO” RAJMUND KLONOWSKI

Dziennikarze omówili bieżące problemy redakcji polskich mediów na Wschodzie, a także wybrali nowy skład zarządu i rady Federacji Mediów Polskich na Wschodzie oraz nowego przewodniczącego Federacji. W ciągu przyszłego roku tę funkcję będzie pełnił Rajmund KLONOWSKI z «Kuriera Wileńskiego». W podziękowaniu podkreślił, że dziś Ukraina jednoczy polskich dziennikarzy i pozostają oni na czele frontu informacyjnego.

Antonina TARASOWA, redaktor naczelna „Gazety Polskiej Bukowiny”, delegatka IX Zjazdu Federacji Mediów Polskich na Wschodzie. Warszawa – Czerniowce.



Zjazd Federacji Mediów Polskich na Wschodzie Warszawa, 7 października 2022 POSTANOWIENIA

* Na nowego prezesa większością głosów wybrany został **Rajmund Klonowski** zaproponowany przez ustępującego prezesa **Ryszarda Stankiewicza**.

* Do Zarządu weszli **Jerzy Wójcicki, Andrzej Pisalnik, Robert Mickiewicz, Ryszard Stankiewicz, Piotr Piętko**.

* Do Rady Programowej weszli **Anna Paniszewa, Krystyna Kunicka, Wiktoria Laskowska, Walenty Wojniłto, Eugeniusz Sało**.

Brak sprzeciwu, przyjęto.

Zarząd został przez Zjazd upoważniony do przygotowania propozycji zmian statutu.

Uchwalono trzy uchwały: nr 1/2022, nr 2/2022, nr 3/2022

Uchwała FMPnW 2022

Uchwała nr 1/2022 podjęta przez dziennikarzy polskich zrzeszonych w Federacji Mediów Polskich na Wschodzie

Członkowie redakcji polskich i polonijnych, zrzeszonych w FMPnW, uchwalają następujące postulaty do partnerów oraz innych stron zainteresowanych:

1. **Potępiamy agresywne działania Federacji Rosyjskiej** wymierzone w niepodległość, suwerenność i integralność Ukrainy i Białorusi. Wyrażamy solidarność z Polakami mieszkającymi na Białorusi i Ukrainie. Postulujemy sprzeciwianie się agresorowi, jakim jest Federacja Rosyjska, na każdy możliwy nam sposób.

2. **Apelujemy do środowisk dziennikarskich krajów członkowskich Federacji** o upominanie się o losy 30 Kolegów i Koleżanek uwięzionych przez reżim Alaksandra Łukaszenki, w tym Andrzeja Poczobuta, dziennikarza polskich mediów na Białorusi.

3. **Zwracamy uwagę, na trwającą na Białorusi cichą eksterminację polskości** poprzez zniszczenie szkół, domów kultury, organizacji, redakcji i nawet cmentarzy polskich przez reżim Alaksandra Łukaszenki.

Warszawa, 7 października 2022 r.

Uchwała FMPnW 2022

Uchwała nr 2/2022 podjęta przez dziennikarzy polskich zrzeszonych w Federacji Mediów Polskich na Wschodzie

Wyrażamy zadowolenie z przyjęcia dwuletniej perspektywy finansowania mediów przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów RP, która pozwala nam na lepsze planowanie działań – i w związku z tym, skuteczniejsze działanie.

Równocześnie w obliczu otwartej militarnej napaści rosyjskiej na Ukrainę, a także zmian politycznych i ekonomicznych w naszych krajach ojczystych, widzimy potrzebę działań ze strony władz Rzeczypospolitej Polskiej, które by zapewniły naszym redakcjom – będącym także instytucjami zaufania społecznego oraz pierwszą linią obrony prawdy o Polsce w naszych krajach – stabilność funkcjonowania:

– wprowadzenia wieloletniej perspektywy finansowania mediów polskich poza granicami Kraju,

– przyspieszenia procedur finansowania mediów polskich poza granicami Kraju,

– podjęcia dialogu z władzami naszych krajów ojczystych, dotyczącego wdrożenia systemowego finansowania przez nie mediów polskich, wydawanych w tych krajach – w sposób taki, w jaki finansowane są media mniejszości narodowych w Rzeczypospolitej Polskiej, co uważamy za wzorzec i dobrą praktykę do naśladowania. W tym kontekście brak systemowego finansowania przez rząd należącej do Unii Europejskiej Litwy mediów polskich, kiedy zwłaszcza do rosyjskiej agresji militarnej na Ukrainę ogromne środki są przeznaczane na media rosyjskie, uważamy za wymagający korekty.

Uchwała FMPnW 2022

Uchwała nr 3/2022 podjęta przez dziennikarzy polskich zrzeszonych w Federacji Mediów Polskich na Wschodzie

Stanowczo potępiamy rosyjską agresję militarną wobec Ukrainy i dokonywane tam zbrodnie wojenne oraz ludobójstwo.

Apelujemy o dokumentowanie i informowanie o rosyjskich zbrodniach wojennych, ażeby zostały one szybko i sprawiedliwie osądzone, a sprawcy pociągnięci do odpowiedzialności.

Podkreślamy także znaczenie, jakie mają dla informowania o tych wydarzeniach dziennikarze ukraińscy, w szczególności polscy dziennikarze działający na Ukrainie

Przykład dla nowoczesnego samorządu

W CZERNIOWCACH odbyła się IX Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Czytania miejskie im. Antoniego Kochanowskiego”, w której wzięło udział ponad 80 naukowców z różnych krajów. Tradycyjne zebranie naukowe poświęcone Antoniemu Kochanowskiemu, znanemu na Bukowinie działaczowi społecznemu i politycznemu, który był prezesem Bukowińskiej Izby Adwokackiej, deputowanym Rady Miejskiej, burmistrzem Czerniowiec, posłem do bukowińskiego Landtagu (parlamentu regionalnego), zastępcą przewodniczącego Landtagu, premierem rządu

Antoni Kochanowski konsekwentnie bronił interesów Czerniowiec zarówno na szczeblu regionalnym, jak i państwowym, aktywnie lobbował na rzecz projektu założenia Uniwersytetu w Czerniowcach. Z jego inicjatywy powstał gmach Bukowińskiego Landtagu (obecnie Miejski Pałac Uczniów i Młodzieży przy ul. Metropolity A. Szeptyckiego 10). Za kadencji burmistrza A. Kochanowskiego w Czerniowcach zbudowano wodociąg, kanalizację i elektrownie, zelektryfikowano miasto, uruchomiono pierwszy tramwaj, a ulice wybrukowano kostką brukową.

Ukoronowaniem działalności burmistrza było budownictwo nowego teatru. Wszystko to doprowadziło do tego, że na początku XX wieku Czerniowce nabrały europejskiego wyglądu, z którego mieszkańcy miasta są dumni do dziś. A jego osiągnięcia są przykładem dla nowoczesnego samorządu.

Czytania miejskie zostały zorganizowane przez Czerniowieckie Regionalne Centrum Rozwoju Zawodowego oraz Wydział Nauk Politycznych i Administrację Publiczną Czerniowieckiego Uniwersytetu Narodowego im. Jurija Fedkowicza przy wsparciu Czerniowieckiej Rady Regionalnych i Miejskich, Przedstawicielstwa Fundacji Hansa Seidela w Ukrainie, w Republice Mołdawii oraz Rumunii.

Naukowcy, eksperci, urzędnicy i osoby publiczne rozważali aktualne zagadnienia samorządu lokalnego i gospodarki komunalnej w kontekście wyzwań dla bezpieczeństwa narodowego i globalnego, dyskutowali o rozwoju interakcji między władzami i instytucjami społeczeństwa obywatelskiego, wymieniali doświadczenia i najlepsze praktyki w zakresie rozwoju wspólnot terytorialnych w kontekście



procesów integracji europejskiej.

Otwarcie konferencji odbyło się w sali posiedzeń Czerniowieckiej Rady Miejskiej, podczas której uczestników i gości wydarzenia powitali przewodniczący władz regionalnych i miejskich: obecny burmistrz Czerniowiec **Roman KLICZUK**, przewodniczący Czerniowieckiej Obwodowej Administracji Państwowej **Ruslan ZAPARANIUK**, przewodniczący Czerniowieckiej Rady Obwodowej **Oleksij BOJKO**, rektor Czerniowieckiego Uniwersytetu Narodowego im. Jurija Fedkowicza, prof. **Roman PETRYSZYN**, dziekan Wydziału Historii, Politologii i Stosunków Międzynarodowych Czerniowieckiego Uniwersytetu prof. **Aleksander DOBRZAŃSKI**, przewodniczący Czerniowieckiej Rady Obwodowej **Ruslan Domnicak**, Konsul Generalny Rumunii w Czerniowcach **Iryna Loredana STANCULESCU**, dyrektor Przedstawicielstwa Fundacji im. Hansa Seidela w Kijowie, **Benjamin BOBBE**.

Profesor **Anatolij KRUGLASZOW**, kierownik Wydziału Politologii i Administracji Publicznej CzNU, wygłosił przemówienie na temat „Stabilność samorządu lokalnego w warunkach wojny rosyjsko-ukraińskiej: wyzwania recentralizacji i perspektywy decentralizacji”.

Kandydat nauk politycznych, pierwszy zastępca przewodniczącego Czerniowieckiej Rady Obwodowej **Mykoła GUJTOR**, doktor filozofii, dyplomata, doradca burmistrza miasta Konstanca (Rumunia) **Dorin POPESCU**, przewodniczący rady obwodowej w Iwano-Frankowsku **Aleksandr SYCZ**, przewodniczący rady obwodowej Tarnopola Mychajło Gołowko, sekretarz hłybockiej rady osiedlowej **Olena BADIUK** mówili o przewidywaniu wyzwań bezpieczeństwa narodowego

Ukrainy, specyfice rozwoju europejskiego bezpieczeństwa i działalności rad stanu wojennego doktor nauk politycznych.

Następnie odbyła się sesja plenarna „Realizacja uprawnień i kompetencji samorządu terytorialnego w warunkach wyzwań dla bezpieczeństwa narodowego i światowego”. Tego samego dnia w sali posiedzeń Czerniowieckiej Rady Obwodowej odbył się okrągły stół „Wojna rosyjsko-ukraińska i jej skutki dla współpracy międzygminnej i międzyregionalnej: mechanizmy i narzędzia rozwoju terytorialnego”.

Problemem współpracy międzygminnej i międzyregionalnej w warunkach wyzwań bezpieczeństwa zajmował się kandydat nauk historycznych, zastępca dyrektora Czerniowieckiego Regionalnego Centrum Rozwoju Zawodowego, członek Komisji Roboczej Euroregionu „Górny Prut” ds. rozwoju stosunków międzyregionalnych i międzynarodowych, samorządu lokalnego i środków masowego przekazu **Serhij GAKMAN**, - oficer z informowania Wspólnego Programu Operacyjnego Rumunia – Ukraina **Adriana NIKULA** z Suczawy i kandydat nauk ekonomicznych, zastępca Czerniowieckiej Rady Obwodowej, współ-założycielka „Help Ukraine - Romania” **Julia HRYCKU-ANDRIJES**.

Odbyło się również online spotkanie na temat „Nowoczesne innowacyjne doświadczenia i najlepsze praktyki rozwoju wspólnot terytorialnych w kontekście procesów integracji europejskiej”. Wśród uczestników konferencji byli goście z Ukrainy, Mołdawii, Polski, Rumunii, Białorusi i Stanów Zjednoczonych Ameryki.

Jana MELNYCZUK.

У День міста – премія «батька міста»

СТАЛИ ВІДОМІ ІМЕНА переможців цьогорічної премії імені бургомістра Антона Кохановського. Цією нагородою відзначають тих, хто зробив внесок у розвиток міста, а також авторів найбільш видатних наукових досліджень, науково-популярних, художніх та журналістських праць, краєзнавчих розвідок, пов'язаних з Чернівцями. Адже Антон Кохановський в австро-угорський період очолював місто впродовж 26 років. За його каденції Чернівці набули європейського вигляду, а бургомістра ще за його життя почали називати «батьком міста».

Премію імені Кохановського заснували в 2015 році. Відтоді щороку міський голова Чернівців нагороджує лауреатів премії дипломом із зображенням Кохановського та грошима.

Нагородження лауреатів премії відбулося на сходах ратуші під час церемонії відкриття Дня міста. Цьогорічними переможцями стали:

у номінації «Краєзнавча розвідка року» – автор проекту «Чернівці-Берлін-Світлі...» **Юрій КОВТУН**, вчителька англійської мови Чернівцького ліцею №7 **Олена КАРПЕНКО**, завідувачка відділу обласної бібліотеки ім. М. Івасюка **Тамара СЕНДУЛЬСЬКА**;



у номінації «Місцева ініціатива року» – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політології та державного управління ЧНУ **Анатолій КРУГЛАШОВ**; у номінації «Меценат року» – волонтер **Віталій СТОЛЯР**; у номінації «Молодіжна ініціатива року» – екскурсовод **Ярослав АДАМЧУК**.

Пресслужба Чернівцької міської ради.

Bukowiński Festiwal Nauki

◆ **WYSTĘPAMI** w Jastrowiu i Pile, które odbywały się w dniach 15-18 września niemal zakończył się XXXIII Międzynarodowy Festiwal Folklorystyczny „Bukowińskie Spotkania». Przed nami już tylko koncert finałowy, który ma odbyć się w Czerniowcach 17 grudnia. Będzie to koncert charytatywny na rzecz Sił Zbrojnych Ukrainy i przesiedleńców.

W JASTROWIU I PILE wystąpiło 12 zespołów z Rumunii i Polski i jeden – znakomity – z Ukrainy. Wcześniejsze edycje XXXIII Bukowińskich Spotkań odbyły się w tym roku w rumuńskim Câmpulung Moldovenesc (22-24 lipca), węgierskim Bonyhad (5-7 sierpnia) oraz polskim Lubaniu (18-19 sierpnia).

Bukowińskie Spotkania to fenomen w Europie. Jest to największy festiwal folklorystyczny i wciąż przyciąga nowe pokolenia.

– Siłą Bukowińczyków jest przekaz pokoleniowy. Dzięki niemu ten festiwal trwa już 33 lata – wyjaśnia fenomen Bukowińskich Spotkań jego twórca i dyrektor Zbigniew KOWALSKI. – Kiedy przystępowaliśmy do organizacji, pierwszych edycji zakładaliśmy, że będziemy go organizować tak długo, jak długo będzie on pozostawał w kręgu zainteresowań samych Bukowińczyków. Doczekaliśmy trzeciego i czwartego pokolenia Bukowińczyków i to jest gwarancją, że ten festiwal ma przed sobą przyszłość.

Słowa dyrektora Kowalskiego

który przyjechał do Polski musieli starać się o specjalne pozwolenia. Bez tego nie mogliby opuścić swojego kraju, bo są w wieku poborowym.

– Będą chcieli pokazać, że mimo tej trudnej sytuacji na Ukrainie, naród ukraiński żyje i chce funkcjonować we wszystkich formach prezentacji swojej kultury, swojego życia kulturalnego – powiedział dyrektor festiwalu Zbigniew Kowalski.

Mimo szczególnego czasu, Bukowińskie spotkania nie



potwierdza profesor Helena KRASOWSKA z Instytutu Sławiastyki PAN w Warszawie. – Jeżeli w rodzinie dziadkowie, rodzice działają w zespole na pewno ich dzieci i wnuki, będą w zespole śpiewać, będą w zespole tańczyć – mówi pani profesor.

Wybuch wojny w Ukrainie spowodował komplikacje zarówno w organizacji ukraińskiej edycji festiwalu jak i w samych przygotowaniach zespołów do festiwalu.

– Trwa wojna, leje się krew naszych chłopców tam, na froncie. Czerniowczanka to z założenia zespół żeński, ale w naszym składzie zawsze występowały mężczyźni. W tym roku żaden nie przyjechał z nami do Polski. Bo są na froncie. – wyjaśniła Tetyana TATARCZUK. – Młodzi Ukraińcy, członkowie zespołu „Junist”, jedyne zespoły z Ukrainy,

stracili swojego charakteru. To przede wszystkim spotkania ludzi, wspólna zabawa, biesiadowanie oraz przekazywanie z pokolenia na pokolenie tradycji bukowińskich.

Od siedmiu już lat Bukowińskim Spotkaniom towarzyszy Bukowiński Festiwal Nauki. Pomysłodawczyniami tego interesującego wydarzenia są prof. Helena KRASOWSKA i dr Magdalena POKRZYŃSKA. Wśród organizatorów w tym roku znaleźli się Regionalne Centrum Kultury – Fabryka Emocji w Pile, Fundacja Sławiastyka, Instytut Sławiastyki Polskiej Akademii Nauk, Instytut Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego, Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego oraz Urząd Gminy i Miasta Jastrowie.

Program tegorocznego Bukowińskiego Festiwalu Nauki był w tym roku niezmiernie

interesujący. W czwartek 15 września odbyły się 3 wykłady popularnonaukowe z serii Bliscy Nieznajomi: Helena Krasowska – Biografie językowe Polaków na Bukowinie, Magdalena Pokrzyńska – Z albumów polskich rodzin na Bukowinie: dziedzictwo kulturowe w życiu powszednim, Cristian Alexandru Boghian – e last inhabited old houses of Bukovina. A link to our past, Ольга Сухціца – Міжкультурна комунікація українських учнів у польських школах.

Odbyła się także promocja książki prof. Krasowskiej, zatytułowanej „Polacy między Donem, Dniestrem a Prutem. Biografie językowe”.

Kolejnego dnia leśnik z Jastrowia Krzysztof DYMEK wygłosił referat zatytułowany „Ochrona gatunkowa zwierząt, roślin i grzybów w pilskich lasach”. Piotr KOZŁOWSKI mówił o historii

jastrowskiego browaru, a prof. Krzysztof NOWAK przedstawił referat zatytułowany „Bukowina na starych mapach”. Maria RADZISZEWSKA przedstawiła sylwetkę Alfreda Halbana (1865-1926) i jego wkład w opiekę i wychowanie dzieci i młodzieży mniejszości polskiej na Bukowinie. Mykoła SZKRIBLAK mówił z kolei o projekcie „Smaki Bukowiny”.

Tego dnia zaprezentowano aż 3 książki o tematyce bukowińskiej: „Смаки Буковини. Гастрономічний путівник традиційної кухні”, Jadwiga Parecka, „Słownik gwary bukowińskiej w lubuskiej Brzeźnicy i jej okolicy”, Jadwiga Parecka, „Dziedzictwo kulinarne Górali bukowińskich z lubuskiej Brzeźnicy i jej okolicy”.

W sobotę 17 września Piotr BĄCZKIEWICZ wygłosił wykład zatytułowany „Z badań nad strojem ludowym w zespołach bukowińskich”. O języku polskim w Czerniowcach mówili Jarosław Redkiva i Marina FEDORUK – Європейські славистичні студії. Польська мова у Чернівцях.

Dyrektor Zbigniew KOWALSKI przedstawił prezentację zatytułowaną „Z historii Międzynarodowego Festiwalu Folklorystycznego „Bukowińskie Spotkania” – zespoły ukraińskie”.

Tego dnia odbyła się też prezentacja bardzo interesującej książki Marii Malickiej, zatytułowanej „Śpiewamy w Pietrowcach Dolnych na Bukowinie”.

Wydarzenia związane z Bukowińskimi Spotkaniem były relacjonowane na żywo w Internecie na fanpejdzu Festiwalu. Zainteresowanie tymi relacjami przerosło oczekiwania administratorów tej strony – niekiedy ponad 40 tysięcy osób oglądało zamieszczane tam filmiki. Meldowano się przede wszystkim z krajów uczestników festiwalu: Polski, Ukrainy, Rumunii i Węgier, ale trafiali się także obserwatorzy z Australii, Nowej Zelandii, Włoch, Hiszpanii, Niemiec oraz Izraela.

Tekst i zdjęcia:
Grażyna MYŚLIŃSKA.

Школа, яка вчить бути людиною...

◆ У ЧЕРНІВЦЯХ при греко-католицькому соборі Успіння Пресвятої Богородиці відкрили катехитичну школу для навчання дітей. Головним фундатором будівництва став відомий політик та чернівчанин Арсеній ЯЦЕНЮК.

ШКОЛА ЗВОДИЛАСЯ РІК. І тепер на території катедрального собору УГКЦ – сучасний катехитичний імені Святого Петра. У новому приміщенні є 7 класів, конференцзал, медіазал, трапезна, парафіяльна канцелярія, кімната для катехитів, а також укріплення. А ще є велика тераса на верху будівлі. У цьому центрі навчатимуться діти у групах, займатимуться і проводитимуть зустрічі та заходи молодіжні спільноти, парафіяльні спільноти та товариства.

Також змінилося і парафіяльне подвір'я. Площа перед центром вимощена бруківкою,

а викладав на історичному факультеті, виховав не одне покоління студентів.

Відкриваючи та освячуючи катехитичний центр разом із митрополитом Івано-Франківським Володимиром Війтишиним, єпископ Чернівецької єпархії УГКЦ Йосафат Мошчак сказав:

– Ще на початку, в перші роки від заснування єпархії стало для мене очевидним, що є велика необхідність в тому, щоби при катедральному соборі було відповідне просторе окреме приміщення для катехитичних занять з дітьми, молоддю, пасторальною



хованні дітей катехитичних шкіл. Також Арсеній Петрович подякував владі за ідею будівництва центру, отцю Валерію Сиротюку за керівництво будівництвом. Та всім, хто мав безпосереднє відношення до зведення катехитичного центру імені Святого Апостола Петра.

– Катехитична школа вчить бути людиною, вчить відрізнити добро від зла, справедливість від кривди, правду від брехні. Вона вчить бути сильною особистістю. Ця школа – для майбутніх перемог, – сказав у своєму слові Арсеній Яценюк. – Хочу, щоби ці чудові діти стали сильними, справжніми патріотичними



на ній стоїть статую Діви Марії. І сама площа носить назву Святої Марії. На впорядкування площі гроші жертвували самі парафіяни.

Центр сучасний і світлий та просторий. Конференц зал носить ім'я Патріарха Любомира Гузара, тут на стіні є також велике зображення Патріарха з його знаменитими словами «Бути людиною». При вході до центру є меморіальна дошка історіку, викладачу ЧНУ ім. Ю. Федьковича Петру Яценюку. Адже Арсеній Яценюк разом із родиною фундували на будівництво цього центру в пам'ять про свого батька. Петро Іванович все своє жит-

тя працює з вірними. І от близько року тому, після поминальної Літургії за батьком пана Арсенія Петром, в часі бесіди запропонував пану Арсенію в честь світлої пам'яті батька як дар для парафії катедрального собору, родинної парафії сім'ї Яценюків, стати фундатором катехитичного центру, проєкт якого на той момент вже активно розроблявся. І пан Арсеній радо відгукнувся на пропозицію. Ми вітаємося, що маємо такого парафіянина, фундатора, завдяки якому у нас постає перший такого масштабу парафіяльний центр, місце, де будуть виховуватись, навчатись,



формуватись нові покоління нової країни, яку ще маємо відбудувати.

Звертаючись до всіх присутніх, Арсеній Яценюк зацентрував увагу на величезній ролі у ви-

українцями. Українська греко-католицька церква має дуже глибоку історію катехитичних шкіл, і це ще розпочалося з часів Андрея Шептицького. І тоді катехитичні школи були

основою, в якій кувалися героїчні українці. Переконали, що і в Чернівцях ця школа буде здобутком того, щоби наші діти, патріотичні, героїчні, сильні, мудрі, виховувалися в цій традиції. Окрему подяку висловлюю всьому духовенству і всім тим, що долучилися до будівництва. Бо не ті, хто вклали гроші, є важливі, а ті, хто робили, будували, і ті, хто тут будуть вчити, навчати і навчатися.

У цей день всі присутні могли оглянути новозбудований катехитичний центр, піднятися на терасу. Марія Яценюк, викладачка французької мови, зауважила, що її чоловік Петро Яценюк був гарним сім'янином, який виховав прекрасних дітей, а також був наставником для багатьох студентів.

Наталія ФЕЩУК.
Фото авторки.

Новий підручник польської



ЩО МОЖЕ БУТИ КРАЩИМ за усміхнених дітей та новеньких підручників у їхніх руках! За підтримки Польського Інституту в Києві (Instytut Polski w Kijowie) понад дванадцять тисяч українських п'ятикласників, які розпочинають навчання польської мови як іно-

земної, отримують підручник від Видавничого Дому «Букрек» авторства Лесі Біленької-Свистович та Миколи Ярмолюка.

1 вересня – у День знань – директор Польського Інституту у Києві Роберт Чижевський завітав до спеціалізованої школи I-III ступенів

Деснянського району N 23, де разом з одним із Миколою Ярмолюком вручили юним школярам нові підручники польської мови.

А минулого тижня до ЗОШ №1 Львова завітала Перша леді Республіки Польща Агата Корнгаузер-Дуда. Вона зустрілася там з учня-

ми та вчителями, які викладають польську мову. У цій школі теж відбулася презентація підручника, з яким особисто ознайомилася пані Агата і побажала школярам успіхів у вивченні польської мови

Вл.інф.



Jakub ZAKRZEWSKI

„Nad morzem, nad Czarnym”



WIELE JEST PEŚNI O NASZEJ „perle nad morzem” – mieście Odessie. Odessa, trzecie co do wielkości miasto Ukrainy, bywa nazywana «Perłą Morza Czarnego» ze względu na swoje położenie nad Morzem Czarnym.

Jedną z nich, najbardziej znaną, jest pieśń „Nad morzem, nad Czarnym” («У Черного моря»), została skomponowana w 1951 roku i połączyła talenty trzech słynnych odessytów: poety Semena Kirsanowa, kompozytora Modesta Tabacznikowa i piosenkarza Leonida Utiosowa. Akurat ta pieśń stała wizytówką miasta – bohatera Odessy.

Pomysł przetłumaczyć pieśń na język polski wpadł pani Myroslawie Kułakowej, Polce, urodzonej na Litwie w Wilnie, która ukończyła w swoim czasie polonistykę na wileńskim uniwersytecie, a obecnie mieszka w Odessie i jest członkinią stowarzyszenia im. A. Mickiewicza. Polski tekst spodobał się wszystkim członkom stowarzyszenia i wkrótce pieśń „Nad morzem, nad Czarnym” stała wizytówką chóru „Polskie kwiaty”, który niejednokrotnie był laureatem różnych festiwali, zarówno w Ukrainie, jak i w Polsce.

Wojna w Ukrainie, która rozpoczęła się ze strony Rosji z rozkazu Putina, 24 lutego 2022 roku, zmieniła wiele rzeczy. Ona przyniosła ból, śmierć, łzy, zdevastowane miasta i wsie... Armia rosyjska prowadzi zaborczą wojnę, poruszając wszystkie międzynarodowe konwencje. Padają bomby, rakiety, pociski w domy, szkoły, przedszkola, szpitale, uczelnie, teatry, pomniki architektury. Aby uratować życie Ukraińców, władza wraz z wojskową administracją organizuje ewakuację ludzi do różnych państw Europy, przede wszystkim do Polski.

Jesteśmy bardzo wdzięczni Polsce, naszej ojczyźnie historycznej, za poparcie Ukrainy w walce przeciwko rosyjskim zaborcom, oraz za pomoc naszym uchodźcom.

Nad morzem, nad Czarnym

(wojenna wersja)

Słowa: Myroslawa Kułakowa,
Witalij Popierniak
Kompozytor: Modest Tabacznikov

Jest miasto, o którym tak często się śni,
To miasto dziecinstwa mojego,
I każdy, kto kiedyś zapoznał się z nim,
Chce znowu powrócić do niego,
Chce znowu powrócić do niego.
Nad morzem, nad Czarnym...

Żal, dzisiaj Odessę chce
zniszczyć nam wróg,
Choć pokój istniał między nami,

I lepiej by on nie przekraczał
nasz próg,
Odessę my bardzo kochamy, Odessę
my bardzo kochamy!
Nad morzem, nad Czarnym...

A żołnierz rosyjski już wrócić by rad,
Lecz nie ma on na to śmiałości,
Jeżeli posłucha on naszych porad,
Nie będą tu leżeć go kości, nie będą tu
leżeć go kości,
Nad morzem, nad Czarnym...

Możliwie spotkamy się
z krwawą „szpaną”
Morderców, również maruderów,
Więc wstańmy przed nimi

niezłomną ścianą
Za Diuka, za naszą Operę, za Diuka,
za naszą Operę!

W tak trudny i straszny czas seniorzy Stowarzyszenia im. A. Mickiewicza podjęli decyzję, aby zmienić tekst pieśni „Nad morzem, nad Czarnym” i przystosować go do obecnych warunków wojennych. Tak powstała wersja wojenna. Pracowali nad tym członkowie chóru „Polskie kwiaty” Pani Myroslawa Kułakowa, Pan Witalij Popierniak, wiceprezes stowarzyszenia, oraz Pani Tatiana Bielowa, honorowa członkini zarządu Stowarzyszenia.

Pieśń ma swój odesski koloryt, używa niektórych charakterystycznych odesskich słów („Diuk” – pomnik założycielowi Odessy Diukowi de Richelieu; „Opera” – teatr opery i baletu; „byczki” – to są ryby, które pływają w wodach morza Czarnego obok wybrzeża Odessy, „szpana” – to holota).

Mamy nadzieję, że nasi rodacy z Polski i z poza granicy, odczuwają w tej nowej wersji pieśni miłość do naszego miasta, do naszej perłki Odessy, którą my bardzo kochamy, poznają jeszcze bliżej to miasto, czytając o nim w czasopiśmie „Głos Seniora”. Wierzymy, że Ukraina wkrótce zwycięży i spotkamy się w spokojnej j Odessie, „nad morzem, nad Czarnym”. Odessa - to gościnne miasto. My zawsze serdecznie przyjmujemy gości z różnych państw, szczególnie z Polski.

P.S. Słowa 5 zwrotki wersji wojennej stały się prorocze, ponieważ 13 kwietnia 2022 roku krążownik „Moskwa”, okręt flagowy rosyjskiej marynarki wojennej, został zatopiony przez ukraińską raketę „Neptun”. Krążownik ten miał zamiar atakować z morza Odessę. Teraz on „na randce z morskimi „byczkami”. To największa strata wroga podczas wojny.

Stawa Ukrainie! Stawa Polsce!

Tatiana BIEŁOWA,
członkinia Narodowego Związku Dziennikarzy Ukrainy

Nad morzem, nad Czarnym...

Gdy wróg nas z okrętów
zechce ostrzelać,
Będziemy go witać działami,
Z ochotą możemy jego odesłać
Na randkę z morskimi „byczkami”,
na randkę z morskimi „byczkami”!
Nad morzem, nad Czarnym...

Wierzymy, że skończy się wkrótce
ten czas,
Zwycięstwem naszej Ukrainy,
I zaczną obchodzić to święto coraz
Odesskie szczęśliwe rodziny,
Odesskie szczęśliwe rodziny!
Nad morzem, nad Czarnym...

Redagowanie:
Tatiana Bielowa

Odwaga

Ostatni raz widziałem Cię płaczącą, moje słońce,
dlatego wiem, że będę tak długo walczył, aż nie spocznę,
wroga pokonam, nawet gdyby to miało dla mnie znaczyć
absurdalność i fakt, że mógłbym Ciebie stracić.
Gra się zaczęła, już nikt nie może się wycofać.
Absorbująca wojna. Czekam tu, aby móc znowu Cię pokochać.

Plecak

Do plecaka spakowałam wszystko, co lubię.
Mam ze sobą trochę kredek, kartkę papieru i ulubionego misia.
Dlaczego ziemia pod moimi stopami wibruje?
Ale wszyscy dzisiaj są jacyś dziwni... Mamo, co to za dym? Jak z komina?
Mama powiedziała, że jedziemy na wakacje. Mam się schować i czekać,
aż ona mi powie, że ruszamy w drogę, chociaż ja nadal nie wiem gdzie!
Misiu, czy ty też to słyszysz? Wyją syreny! Nie chcą przestać!
O! Jest już tata, teraz wszyscy możemy wybrać nowe miejsce.
Niezależnie od tego, gdzie pojedziemy – na pewno będzie świetnie!
Wybuchy rakiet zniszczyły nasze domy.
Ciała zostały wrzucone w głębokie doły.
Każdy walczy, każdy, kogo znam.
Dlaczego, dlaczego wybrałeś nasz kraj?
Nim uśmiech szczery na mojej twarzy się pojawi,
to tylko wtedy, kiedy zobaczę Cię znowu
– jak już wrócisz z wakacji.

Zlecenie

Przylazła śmierć, rozgościła się w naszych domach.
Zapytaliśmy więc: jak długo planujesz zostać?
Oddelegowano mnie tu w jednym celu,
aby zabrać ludzi – wielu i w każdym wieku.
Zapukam do waszych drzwi, zabiorę co wasze.
Kiedy zaśniecie, będziecie myśleć o tym, co straszne.
Krążą legendy, o mężczyźnie na wschodzie,
pustym, bez emocji – który pragnie zostać światem bogiem.
i wysłał was do mnie, choć powiem to – tylko w sekrecie,
zanim skończę tutaj swe zadanie – wy szybciej po niego przyjdziecie.
Dziękuję za pomoc w mojej pracy, miałam go już długo na swojej liście,
lecz nie byłam w stanie do niego dotrzeć, dlatego, proszę, wypiszcie
ode mnie pozdrowienia – od Śmierci dla Ciebie – skurwysynie.

Scenariusz

I nawet jeśli nie zobaczę przyszłości tego świata,
tak długo będę próbował, tak długo będę się starał,
aby przerwać łańcuchy, które trzymają ten kraj.
Bo wiem, że kiedy ludzie zobaczą swój wymarzony raj,
stało się – wygraliśmy. W snach staczam się z najwyższych gór,
kiedy płacze, czuję, jakbym spadał prosto z chmur,
łapię się spadających liści, myślami uciekam z dala od wszystkich.
Nigdy nie poznałem takiego scenariusza, choć mam nadzieję,
że dobrze go gram. Bo kiedy stoję na tej scenie,
zaczynam odczuwać lęk i strach, jakby to były ostatnie chwile.
To Wy mi dajecie wsparcie. Zawsze w was wierzyłem.
Dziękuję z całej siły – dumny narodzie Ukrainy.

Хотинська громада отримала два сучасні автобуси з Польщі

ХОТИНСЬКА ГРОМАДА отримала два сучасні автобуси. Один з них на 57 місць, повідомив Хотинський міський голова Андрій ДРАНЧУК, який у жовтні повернувся з робочої поїздки до Опочно. «Надзвичайно тішусь, що два комфортні автобуси заїхали в нашу громаду. Велика дяка за це нашим друзям з Опочинського повіту Лодзінського воєводства», – написав мер Хотина у Фейсбуку.



GAZETA POLSKA Bukowiny

«Газета польська Буковини»
Реєстр. св-во серія ЧЦ №346-26р

Засновник: Чернівецька обласне Товариство польської культури ім. А.Міцкевича
Вydawca: Redakcja czasopisma «Bukowina».

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.



Projekt wspierany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach
konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2021

Projekt „Polskie media na Ukrainie
2021-2022” realizowany przez Fundację
Wolność i Demokracja.

Rada Redakcyjna:

Władysław STRUTYŃSKI
Antonina TARASOWA
Regina KAŁUSKI

Olga RUSNAK
Maria MALICKA
Korina ZOZULA
Walentyna WYSZNIAK

Adres redakcji:

58000 Czerniowce, ul. Ukraińska 22 p. 22.
Adresa redakції: 58000 м. Чернівці,
вул.Українська, 22, к.22.
Tel.: 0372/ 52-47-37, tel./fax: (0372) 55-26-59.

Zespół redakcyjny:

Antonina TARASOWA
(Redaktor Naczelny)
Władysław Strutyński,
Łucja Uszakowa,
Sergij Szwydiuk,
Artur Oskwarek,
Maryna Łysiuk,
Tomasz Kałuski,
Walentyna Karpiak.

Strona internetowa Obwodowego TKP im. Adama Mickiewicza
oraz „Gazety Polskiej Bukowiny” www.bukpolonia.cv.ua

Za treść reklam i ogłoszeń redakcja nie ponosi odpowiedzialności, rękopisów nie zwraca i pozostawia sobie prawo do skrótów i korekt. Materiały podpisane nie zawsze odpowiadają opinii redakcji.

«Газета польська Буковини»
виходить раз на місяць.
Газета розповсюджується через первинні організації Товариства польської культури ім. А.Міцкевича і продається у римо-католицькому костелі в Чернівцях та у костелах області.

Ціна договірної.